

Vergaderjaar 2010–2011

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 797

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 mei 2011

Onlangs verscheen het eerste formele voortgangsrapport van de Europese Commissie over de implementatie door Ierland van de maatregelen waaraan dat land zich, in het kader van het pakket leningen vanuit het IMF, de Europese faciliteiten EFSF en EFSM en de bilaterale partners, heeft gecommitteerd. Het rapport is gebaseerd op de uitkomsten van een gezamenlijke missie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB naar Dublin van 5 tot 15 april 2011. Door middel van deze brief wil ik u informeren over de conclusies van deze eerste review. Het rapport van de Commissie is onlangs in zijn geheel geplaatst op de website van de Commissie¹. Een gezamenlijke verklaring van het IMF, de ECB en de Europese Commissie over de uitkomst van de review (Statement by the European Commission, the ECB and IMF on the Review Mission to Ireland) vindt u in de bijlage.²

Voorgeschiedenis

In november 2010 keurde de EU en het IMF een leningenpakket voor Ierland van in totaal 85 miljard euro goed. Hiervan kwam 22,5 miljard van het IMF, 22,5 miljard van EFSM en 17,5 miljard van EFSF. Het VK, Denemarken en Zweden stelden 4,8 miljard beschikbaar aan bilaterale leningen; 17,7 miljard kwam van Ierland zelf via kasreserves en Ierse pensioenfondsen.

In ruil voor de leningen heeft Ierland in moeten stemmen met een fors pakket aan beleidsmaatregelen en hervormingen dat erop gericht is het Ierse begrotingstekort in 2015 te verlagen tot onder de 3% BBP, de stabiliteit in de Ierse financiële sector te waarborgen, en de economische structuur te verbeteren. Uitkering van afzonderlijke tranches is afhankelijk van naleving van de afspraken in de eerder overeengekomen Memorandum of Economic and Financial Policies (MEFP³), waarin is vastgelegd aan welke condities Ierland moet voldoen om een positieve uitkomst van de review te krijgen. Naar aanleiding van deze formele review, die plaatsvond van 5 tot 15 april 2011, heeft de Commissie

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/pdf/ocp77_en.pdf

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

³ Te vinden op internet: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/op76_en.htm

met steun van de ECB een voortgangsrapport opgesteld. Het IMF publiceerde op 20 mei haar eigen review, dat eveneens op internet is geplaatst¹.

Dit rapport vormt de basis voor het besluit door de Commissie over uitkering van de volgende tranche. De eerstvolgende uitkering zal komen van EFSM en zal 3 miljard euro bedragen. Voorzien is dat dit bedrag in juni wordt uitgekeerd. Tevens is bepaald dat de conclusies van de review leidend zijn bij de beslissing van lidstaten van het eurogebied om al dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende EFSF tranche.

De conclusies van de review

De Commissie oordeelt, samen met de ECB en het IMF, dat Ierland voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de nieuwe leningentranche. De overeengekomen budgettaire-, structurele-, en financiële sectormaatregelen zijn naar tevredenheid uitgevoerd.

De Ierse economie ontwikkelt zich grotendeels volgens de aannames waarop het Ierse programma is gebaseerd. Voorafgaande aan de economische crisis bouwde de Ierse economie grote onevenwichtigheden op door de snelle groei. Deze worden nu gecorrigeerd en afgebouwd. Dit betekent enerzijds dat de overheidsuitgaven dalen, consumenten hun uitgaven beperken en de activiteiten van de financiële sector afnemen, terwijl de export flink is aangetrokken. Deze correctie van de economische structuur wordt ondersteund door de relatief grote flexibiliteit van de Ierse economie.

De economische krimp en werkloosheid waren in 2010 iets groter dan verwacht. Voor 2011 is echter de verwachting dat de economische krimp omslaat in een voorzichtige groei van zo'n 0,6% BBP. De Ierse bancaire sector blijft kwetsbaar.

Budgettaire maatregelen

Het rapport van de Commissie concludeert dat Ierland de gevraagde budgettaire maatregelen heeft geïmplementeerd. Ierland moet in 2011 zijn tekort verlagen naar 10,6% BBP. Alle wetsvoorstellen die nodig zijn om de inkomsten en uitgaven voor 2011 binnen de overeengekomen kaders te houden, werden tijdig ingediend en aangenomen in het parlement. De realisaties voor 2011 wijzen op dit moment uit dat het saldo zich dit jaar volgens de verwachtingen in het programma zal ontwikkelen, ondanks een licht negatievere groeiverwachting.

In de komende maanden zal Ierland een brede heroverweging van de publieke uitgaven voltooien om te bezien of additionele bezuinigingen mogelijk zijn en of bij bepaalde uitgaven efficiencywinst mogelijk is. De Ierse regering behoudt het recht om naar aanleiding van deze heroverweging enkele budgettaire maatregelen licht aan te passen.

Financiële sector

Ierland heeft, conform de verplichtingen in het kader van het leningepakket, significante maatregelen getroffen om de financiële sector te stabiliseren. De beleidscondities ten aanzien van de financiële sector zijn erop gericht een kleinere, meer weerbare financiële sector te creëren. In het brede «Financial Measures Programme» van de Ierse Centrale Bank werden maatregelen voor de herkapitalisering van de belangrijkste Ierse banken vastgesteld evenals de doelstellingen voor de verkleining van hun balans («deleveraging»). Op dezelfde dag presenteerde de Ierse regering

¹ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr11109.pdf>

haar plannen voor de reorganisatie en consolidatie van de Ierse financiële sector. Voorts is een wetgevingstraject in gang gezet om de mogelijkheden voor de overheid om in te grijpen wanneer banken in de problemen komen, uit te breiden.

De maatregelen van de Centrale bank en het Ministerie van Financiën waren gebaseerd op de uitkomsten van een uitgebreide stress test voor de Ierse banken. Uit deze stress test bleek dat de Ierse banken additionele herkapitalisatiebehoefte hadden van in totaal 24 miljard euro. In het Ierse leningenprogramma waren voldoende middelen geoormerkt om deze herkapitalisatie te kunnen financieren. Naar aanleiding van de stress tests is tevens vastgesteld dat de Ierse banken gezamenlijk zo'n 73 miljard euro aan «non-core» activa af zullen stoten om hun balansen te consolideren. Bij een aantal banken zullen achtergestelde schuldhouders delen in de kosten.

Structurele maatregelen

De Ierse economie is, in Europees perspectief, relatief flexibel. Lonen en prijzen hebben in de loop van de crisis een forse neerwaartse correctie doorgemaakt. Dit maakte een herstel van het concurrentievermogen en het aantrekken van de export mogelijk. Desalniettemin moet een aantal van de grote onevenwichtigheden die werd opgebouwd in de periode van hoogconjunctuur in aanloop naar de crisis, nog (verder) worden gecorrigeerd.

Om dit proces te ondersteunen, is in het Ierse hervormingsprogramma een aantal structurele maatregelen opgenomen. Voor de eerste review was Ierland onder meer verplicht de sociale uitkeringen te hervormen, om werk lonender te maken en om activerend arbeidsmarktbeleid beter te kunnen richten op groepen die dat nodig hebben. Op 10 mei werd een «comprehensive jobs initiative» gelanceerd om de werkgelegenheid voor de komende jaren te ondersteunen. Dit initiatief is budgetneutraal.

Conclusie

Naar het oordeel van het IMF, de Europese Commissie en de ECB voldoet Ierland aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche. Deze conclusie maakt de weg vrij voor vrijgave van een nieuwe steuntranche van 3 miljard euro vanuit EFSM.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager